

Statens ägarpolicy 2025

Innehåll

Del I: Statens ägande av bolag	1
1. Inledning	1
2. Skäl till statligt bolagsägande	1
3. Syftet med bolagens verksamhet	1
4. Ägarens förväntningar på bolag med statligt ägande	2
5. Förutsättningar för det statliga bolagsägandet	2
6. Aktiebolagsrättsliga ramar	2
7. Aktivt ägarskap	3
8. Tillämpningsområde och ikraftträdande	3
Del II: Regeringens principer för förvaltning och styrning av bolag med statligt ägande	4
1. Bolag med statligt ägande agerar affärsmässigt	4
2. Bolag med statligt ägande har en god bolagsstyrning	6
3. Bolag med statligt ägande genererar hållbart värdeskapande	8
4. Bolag med statligt ägande har långsiktiga ambitioner och god omställningsförmåga	10
5. Bolag med statligt ägande präglas av säkerhetsmedvetenhet och bidrar till landets beredskap för kris och krig	11
6. Bolag med statligt ägande betalar rimliga och väl avvägda ersättningar	12
7. Bolag med statligt ägande agerar transparent i förhållande till sina intressenter	14

Statens ägarpolicy

Regeringen beslutade den 20 februari 2025 nedanstående policy för bolag med statligt ägande. Policyn ersätter tidigare ägarpolicy som beslutades den 27 februari 2020.

Del I: Statens ägande av bolag

1. Inledning

Bolagen med statligt ägande ägs ytterst av svenska folket och utgör en betydande del av svenskt näringsliv.

Regeringen ska aktivt förvalta bolagen med statligt ägande så att den långsiktiga ekonomiska värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och att de av riksdagen beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Bolag med statligt ägande ska agera affärsmässigt, hållbart och föredömligt på ett sätt som upprätthåller allmänhetens förtroende.

I denna ägarpolicy redogör regeringen för viktiga principer och övergripande mål avseende styrningen och förvaltningen av bolagen med statligt ägande. När det i denna ägarpolicy hänvisas till ”ägaren” avses staten i dess roll som hel- eller delägare.

2. Skäl till statligt bolagsägande

Det statliga bolagsägandet i Sverige har tillkommit vid olika tidpunkter och av skilda skäl. För staten som aktiv ägare ingår att pröva skälen för fortsatt statligt ägande likväl som bolagens olika uppdrag och inriktning.

Svenska statens bolagsägande motiveras som utgångspunkt av ett nationellt eller marknadsspecifikt intresse. Ett ytterligare skäl till ägande kan vara ett av riksdagen beslutat samhällsuppdrag som är svårt att hantera utan statligt inflytande.

Med nationellt intresse avses att staten har ett behov av eller ser ett värde i att äga bolag med tillgångar av strategiskt intresse, såsom naturtillgångar, infrastruktur eller samhällsfunktioner av särskild betydelse för samhället, totalförsvaret eller försörjningsberedskapen.

Med marknadsspecifikt intresse avses att staten äger bolag som är naturliga monopol eller verkar på marknader som karaktäriseras av ett marknadsmisslyckande, där konkurrenssituationen på marknaden skulle försämrats eller sysselsättningsutvecklingen skulle motverkas vid en försäljning av bolaget eller där en försäljning inte går att genomföra på affärsmässiga grunder.

3. Syftet med bolagens verksamhet

Verksamheten i bolag med statligt ägande har liksom privat ägda bolag som syfte att generera vinst åt aktieägarna, om inte riksdagen beslutat om annat.

Vissa bolag med statligt ägande har ett av riksdagen beslutat samhällsuppdrag. Det innebär vanligtvis att bolagets verksamhet har som syfte att säkerställa viss samhällsnytta, som annars inte skulle erbjudas av marknaden eller vara tillgänglig på ett ändamålsenligt sätt.

4. Ägarens förväntningar på bolag med statligt ägande

Regeringen har höga förväntningar på att bolagens affärsverksamhet bedrivs föredömligt i enlighet med följande övergripande principer. Principerna är också vägledande för regeringens förvaltning av bolagen.

- 1. Bolag med statligt ägande agerar affärsmässigt**
- 2. Bolag med statligt ägande har en god bolagsstyrning**
- 3. Bolag med statligt ägande genererar hållbart värdeskapande**
- 4. Bolag med statligt ägande har långsiktiga ambitioner och god omställningsförmåga**
- 5. Bolag med statligt ägande präglas av säkerhetsmedvetenhet och bidrar till landets beredskap för kris och krig**
- 6. Bolag med statligt ägande betalar rimliga och väl avvägda ersättningar**
- 7. Bolag med statligt ägande agerar transparent i förhållande till sina intressenter**

Dessa principer beskrivs närmare i del II av denna policy.

5. Förutsättningar för det statliga bolagsägandet

5.1 Förhållandet mellan regering och riksdag

Regeringen förvaltar och förfogar över statens aktier i bolagen med statligt ägande inom ramen för vad riksdagen har beslutat. Riksdagens bemyndigande krävs dock för förvärv av aktier, annan ökning av statens ägarandel, tillskott av kapital eller förändringar av ett bolags uppdrag. Riksdagens bemyndigande krävs vidare för att minska statens ägarandel i bolag där staten har minst hälften av rösterna, men även i de fall då riksdagen beslutat annat för ett visst bolag. Förvärv eller försäljning av aktier ska genomföras affärsmässigt, om inte särskilda skäl talar emot det.

Regeringen rapporterar sin förvaltning av bolagen med statligt ägande till riksdagen genom en årlig redogörelse för bolagen med statligt ägande.

Riksdagsledamöter har rätt att, efter anmälan till styrelsen, närvara och ställa frågor vid bolagsstämman i bolag med statligt majoritetsägande som inklusive eventuella dotterbolag har minst 50 anställda.

5.2 Statens skilda roller

För att skilja mellan statens roller som ägare och reglerare är arbetet inom Regeringskansliet fördelat så att ansvaret för förvaltning av bolag typiskt sett inte ligger på enheter som ansvarar för sådan reglering som bolaget berörs av.

5.3 Marknadsvillkor och konkurrensneutralitet

EU:s bestämmelser om statligt stöd gäller för allt stöd från staten till såväl statligt som privat ägda företag. Syftet med reglerna är att förhindra att en medlemsstat snedvrider konkurrensen genom stöd som stärker den inhemska industrins konkurrenskraft till nackdel för företag i en annan medlemsstat. Det innebär bland annat att kapitaltillskott till bolag med statligt ägande som huvudregel endast kan lämnas på villkor och under förutsättningar som skulle ha accepterats av en privat investerare.

6. Aktiebolagsrättsliga ramar

6.1 Bolagsformen

Bolag med statligt ägande lyder under samma lagar som privat ägda bolag. Statens ägande av aktiebolag skiljer sig därmed från statlig verksamhet i myndighetsform. I aktiebolagslagen (2005:551) finns en fördelning av ansvar mellan ägare, styrelse och ledning. Enligt denna ansvarar bolagets styrelse och ledning för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter, samt den löpande förvaltningen av den operativa verksamheten. Ägarnas inflytande utövas genom beslut på bolagsstämman. För granskning av bolagets redovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning utser bolagsstämman en revisor. I bolag där staten har ett bestämmande inflytande, eller där verksamheten är reglerad i lag, får dessutom Riksrevisionen utse en eller flera revisorer att delta i revisionen tillsammans med övriga revisorer.

6.2 Bolagsordning

Genom bolagsordningen bestämmer ägarna bolagets verksamhetsföremål och vissa ramar för verksamheten. I bolag med statligt majoritetsägande utgår verksamhetsföremålet från riksdagens beslut om bolagets verksamhet.

6.3 Ägaranvisning

Genom beslut på bolagsstämma kan ägarna ge anvisningar till bolaget. I bolag med statligt ägande används ägaranvisningar i huvudsak när bolaget har ett av riksdagen beslutat samhällsuppdrag, får anslag eller befinner sig i omstrukturering samt vid avregleringar och andra liknande väsentliga förändringar. Ägaranvisningar ska till sitt innehåll vara konkreta och tydliga. Om bolaget har ett samhällsuppdrag ska ägaranvisningen specificera hur uppdraget finansieras, redovisas och följs upp.

För att kunna utvärdera och följa upp att de av riksdagen beslutade samhällsuppdragen utförs väl används uppdragsmål. Uppdragsmålen ska tydliggöra kostnaden för utförandet och därmed förutsättningarna för bolagets ekonomiska värdeskapande. Ägaren ansvarar för att i dialog med bolaget utarbeta uppdragsmål, som sedan fastställs i en ägaranvisning.

7. Aktivt ägarskap

7.1 Aktiv förvaltning

Förvaltningen av bolagen med statligt ägande ska vara aktiv och skapa förutsättningar för bolagen att kunna agera affärsmässigt, hållbart och föredömligt, samt att kunna utvecklas.

I syfte att åstadkomma en aktiv och professionell förvaltning av bolagen finns en särskild organisation inom Regeringskansliet. Förvaltningsorganisationen driver den aktiva ägarförvaltningen genom rekrytering och nominering av styrelseledamöter, ägardialoger och löpande uppföljning av bolagen, samt beredning av förslag till styrelsearvoden och andra bolagsstämmobeslut. Anställda vid Regeringskansliets förvaltningsorganisation ingår som huvudregel i bolagens styrelser.

7.2 Styrelsenominering

I bolag med statligt ägande nominerar staten styrelseledamöter utifrån en kompetensbaserad rekryteringsprocess för beslut på bolagsstämma. I bolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige utser eller nominerar staten i stället en ledamot till bolagets valberedning om statens ägarandel motiverar det.

7.3 Uppföljning

Uppföljning av bolagen och styrelsens förvaltning sker formellt vid en ägardialog mellan företrädare för å ena sidan ägaren och å andra sidan styrelsens ordförande och bolagets verkställande direktör. Vid ägardialogen följs bolagets resultat och måluppfyllelse upp. Vidare behandlas ägarens förväntningar på bolaget och vid behov andra viktiga frågor som rör bolaget.

8. Tillämpningsområde och ikraftträdande

Regeringen beslutar om statens ägarpolicy. Policyn följer i huvudsak OECD:s riktlinjer för förvaltning av statligt ägda bolag avseende bolagsstyrning respektive anti-korruption och integritet. Revidering av ägarpolicyn sker vid behov efter analys av väsentliga omvärldsförändringar och policyns tillämplighet. En sådan analys inkluderar dialog med intressenter och ska beakta OECD:s riktlinjer.

Statens ägarpolicy ska tillämpas i bolag med statligt majoritetsägande. I övriga bolag där staten är delägare verkar staten i dialog med övriga ägare för att statens ägarpolicy ska tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Bolag som förvaltas av andra myndigheter än Regeringskansliet ska på motsvarande sätt tillämpa statens ägarpolicy. Bolagen ska tillse att ägarpolicyn efterlevs inom bolagets hela verksamhet inklusive eventuella dotterföretag, om inte något annat anges i policyn.

Denna policy ska tillämpas av bolag med statligt ägande från och med årsstämman 2025.

Del II: Regeringens principer för förvaltning och styrning av bolag med statligt ägande

1. Bolag med statligt ägande agerar affärsmässigt

Utgångspunkter

Bolaget ska generera marknadsmässig avkastning, i den mån inte något annat följer av riksdagsbeslut. Bolagets affärsmodell ska vara finansiellt uthållig och dess verksamhet och kapitalallokering ska präglas av effektivitet.

Affärsmässighet är en förutsättning för att bolagets verksamhet ska kunna bedrivas och utvecklas över tid. Bolagen ska eftersträva en lönsamhet och avkastningsnivå som ökar aktieägarvärdet.

Kravet på affärsmässighet säkerställer att staten som bolagsägare inte snedvrider konkurrensen mellan företag. För att upprätthålla konkurrensneutralitet ska lönsamhets- och avkastningsmål hos bolag med statligt ägande vara jämförbara med andra bolag som verkar inom samma bransch eller på annat sätt utgör relevanta referenser.

Om bolaget enligt sin bolagsordning inte ska vara vinstutdelande ska verksamheten ändå bedrivas på ett ekonomiskt effektivt sätt.

Bolaget ska vidare bedriva sin verksamhet med hög och jämn kvalitet, och med ett affärsmässigt fokus på kundnytta, i syfte att skapa långsiktiga ekonomiska värden och upprätthålla allmänhetens förtroende.

Strategi för hållbart värdeskapande

Det är styrelsens ansvar att fastställa bolagets strategi inom ramen för bolagsordningen och eventuell ägaranvisning. För bolag med statligt ägande ska styrelsen som en del i detta fastställa övergripande strategiska mål för hållbart värdeskapande i vilket inkluderas att formellt besluta om ekonomiska mål. Inför översyn av de ekonomiska målen ska styrelsen föra en dialog med ägaren. Innan styrelsen fattar formellt beslut om nya eller reviderade ekonomiska mål ska målen presenteras för ägaren för slutligt ställningstagande. Ägarens ställningstagande meddelas styrelsen vid en ägardialog.

De strategiska målen för hållbart värdeskapande ska fokusera på strategiska prioriteringar, med beaktande av väsentliga omvärldsfaktorer, hållbarhetsaspekter och eventuellt samhällsuppdrag. Vilka hållbarhetsfaktorer som är särskilt viktiga framgår i avsnitt 3. De strategiska målen ska vara ambitiösa, marknadsmässiga, uppföljningsbara samt främja långsiktighet i bolaget. Syftet med de strategiska målen är att på ett transparent sätt tydliggöra styrelsens syn på bolagets strategiska och långsiktiga riktning.

I bolag med statligt ägande är de ekonomiska målen en bärande del av de strategiska målen för hållbart värdeskapande och syftar till att

- säkerställa värdeskapande,
- uppnå kapitaleffektivitet genom att tydliggöra kostnaden för eget kapital,
- hålla bolagens finansiella risk på en rimlig nivå,
- tillförsäkra ägaren marknadsmässig avkastning med hänsyn tagen till bolagens framtida kapitalbehov och finansiella ställning samt
- på ett strukturerat sätt mäta, följa upp och utvärdera bolagens lönsamhet, effektivitet och risknivå.

De ekonomiska målen beslutas i huvudsak inom kategorierna lönsamhet, kapitalstruktur och utdelning. Styrelsen ska om inte annat följer av ett av riksdagen beslutat samhällsuppdrag fastställa en utdelningspolicy som tryggar stabila och förutsägbara utdelningar till ägaren.

Utvärdering och uppföljning

Ägaren utvärderar löpande bolagets strategiska målsättningar, måluppfyllelse och prestation i förhållande till ägarens förväntningar och övriga relevanta referenspunkter, till exempel marknadsanalyser och jämförelser med liknande företag. Uppföljning av mål och resultat sker vid ägardialog.

2. Bolag med statligt ägande har en god bolagsstyrning

Utgångspunkter

Bolagets styrelse ansvarar för att upprätthålla en god bolagsstyrning i enlighet med aktiebolagslagen, Svensk kod för bolagsstyrning och statens ägarpolicy. En god bolagsstyrning syftar till att säkerställa hållbart och ansvarsfullt värdeskapande och präglas av effektivitet, transparens samt tydlighet i roller och ansvar.

Svensk kod för bolagsstyrning ska tillämpas av bolaget, med undantag för reglerna om valberedning, vars uppgifter i tillämpliga delar i stället ska fullgöras i enlighet med vad som anges i denna ägarpolicy. Kodens krav på redovisning av styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som större ägare behöver inte tillämpas i bolag med statligt majoritetsägande. Dessa undantag gäller inte för bolag med statligt ägande vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige. Kodens mekanism ”följ eller förklara” ska tillämpas.

Om bolaget är moderbolag i en koncern tillämpas det som anges i detta avsnitt på koncernnivå.

Bolagsstämman

I de bolag där staten innehar mer än hälften av rösterna ska allmänheten ges möjlighet att närvara vid bolagsstämma och i anslutning till stämman ställa

frågor till styrelse och ledning. Närvaro ska anmälas och vara bolaget tillhanda senast en vecka före stämman. Kallelse till bolagsstämma ska publiceras på bolagets webbplats och av denna ska framgå om allmänheten erbjuds att närvara fysiskt eller digitalt. Styrelsens ordförande ska vara ordförande på bolagsstämman om inte stämman beslutar om annat.

Årsstämman i bolag med statligt ägande ska äga rum senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång.

Bolagets styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsens ansvar att bolaget sköts föredömligt inom ramen för lagstiftningen, bolagsordningen, eventuell ägaranvisning, Svensk kod för bolagsstyrning och statens ägarpolicy.

Styrelsens storlek och sammansättning

Inför årsstämman lämnar ägaren förslag till val av styrelseledamöter och arvode.

I syfte att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning tillämpar Regeringskansliet en strukturerad styrelsenomineringsprocess utifrån en bred rekryteringsbas. För varje bolag analyseras kompetensbehovet utifrån bolagets verksamhet, utvecklingskede och förhållanden i övrigt, styrelsens

sammansättning samt genomförda styrelseutvärderingar. I enlighet med OECD:s riktlinjer för bolagsstyrning i statligt ägda bolag nomineras inte aktiva politiker till bolagens styrelser.

Styrelsen ska ha en storlek och sammansättning som säkerställer dess förmåga att förvalta bolagets angelägenheter med integritet och effektivitet. För att skilja på styrelsens och den verkställande direktörens roller ska den verkställande direktören inte vara ledamot i styrelsen. Styrelsen ska ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende de bolagsstämموالدا ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund.

Regeringen eftersträvar en jämn könsfördelning såväl i de enskilda bolagsstyrelserna som på portföljnivå. För den statligt ägda bolagsportföljen (hel- och delägda bolag) ska andelen kvinnor respektive män i styrelserna vara minst 40 procent, avrundat uppåt till närmaste tiotal procent. Detta innebär till exempel att det i en styrelse som består av åtta bolagsstämموالدا ledamöter ska finnas minst tre personer av vardera kön.

Ägarens förslag ska publiceras på bolagets webbplats och inkluderas i kallelsen. Därutöver ska den information som Svensk kod för bolagsstyrning föreskriver om de föreslagna styrelseledamöterna, med undantag för information om oberoende i förhållande till staten som större ägare, publiceras på bolagets webbplats.

Styrelseledamöterna

Varje ledamot ska ha sådan branschkunskap eller annan kompetens som är direkt relevant för bolaget, dess affärsverksamhet, utveckling och omställningsförmåga. Därutöver krävs gott omdöme, integritet och förmåga att se till bolagets bästa. Ledamöterna ska löpande informera styrelseordföranden om sina eventuella andra uppdrag. Styrelseordföranden ska årligen delge ägaren denna information.

En styrelseledamot ska som huvudregel inte anlitas som konsult åt bolaget. Om ett konsultuppdrag ändå övervägs ska uppdraget prövas av styrelsen i varje enskilt fall och endast godkännas om det bedöms bidra till bolagets strategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Styrelseordföranden

Styrelseordföranden har en informationsplikt gentemot och ansvarar för kontakten med ägaren. Styrelseordföranden ska, med beaktande av tillämplig lagstiftning, tillse att ägaren i samband med ägardialog och löpande vid behov informeras om bolagets övergripande utveckling och måluppfyllelse, strategiska planer och väsentliga händelser.

När bolaget står inför genomgripande strategiska omställningar av verksamheten ska styrelsen i god tid genom styrelseordföranden informera ägaren och begära en särskild strategisk avstämning för ägarens skriftliga ställningstagande.

Styrelseordföranden ska se till att styrelsens arbete årligen utvärderas. Ägaren ska informeras om utvärderingens resultat.

Styrelsens arbetsformer

Bolaget ska tillämpa aktiebolagslagens regler för publika aktiebolag avseende styrelsens arbetsordning och instruktioner om arbetsfördelning mellan bolagsorganen.

Verkställande direktören

Styrelsen ska utse en verkställande direktör. Bolaget ska tillämpa aktiebolagslagens regler för publika aktiebolag avseende instruktion för den verkställande direktören.

Bolagets revisor

Inför årsstämma ska styrelsen lämna förslag till val av revisor och revisorsarvode. Upphandling och val av revisor ska ske med tillämpning av de regler i aktiebolagslagen som gäller för aktiebolag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och EU:s revisorsförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG). För bolag som saknar revisionsutskott ska styrelsen vidta de åtgärder och ha det ansvar avseende upphandling av revisor som åligger revisionsutskottet enligt revisorsförordningen. En revisor som väljs av årsstämman ska utses för en mandatperiod om ett år. Styrelsens förslag ska publiceras på bolagets webbplats och inkluderas i kallelsen.

3. Bolag med statligt ägande genererar hållbart värdeskapande

Utgångspunkter

Ett hållbart värdeskapande innebär att bolaget integrerar hållbarhet i sin affärsverksamhet. Bolaget ska agera ansvarsfullt på de marknader där bolaget är verksamt och i värdekedjan i övrigt. Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling, det vill säga en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Ett hållbart värdeskapande ska genomsyra bolagets affärsmodell, strategi och bolagsstyrning. Bolaget ska baserat på väsentlighetsanalys tillvarata affärsmöjligheter och hantera hållbarhetsrelaterade risker.

Ansvarstagande utifrån internationella överenskommelser

Bolaget ska beakta internationella överenskommelser, principer och riktlinjer om miljö- och klimathänsyn, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, anti-korruption och affärsetik som är relevanta för bolagets verksamhet. Följande internationella principer och riktlinjer ska utgöra väsentliga utgångspunkter för bolagets arbete:

- de tio principerna i FN:s Global Compact,
- FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, samt
- OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Utöver detta ger Agenda 2030 och de 17 globala målen som världens länder har kommit överens om ett helhets- och systemperspektiv på hållbarhetsfrågor. Bolaget ska därför beakta Agenda 2030 inom ramen för sin verksamhet.

Frågor av särskild vikt för ett hållbart värdeskapande

Det är av särskild vikt att bolag med statligt ägande arbetar för följande.

Miljöfrågor

Bolaget ska inom sin bransch vara ett föredöme på miljö- och klimatområdet och arbeta för att av riksdagen beslutade nationella miljö- och klimatmål samt att det så kallade Parisavtalet ska uppnås. För biologisk mångfald är det globala FN Kunming – Montréal-ramverket vägledande. Det innebär att bolag som har en väsentlig miljö- eller klimatpåverkan genom sin värdekedja ska fastställa ambitiösa mål och konkreta omställningsplaner. Detta arbete ska leda till faktiska förbättringar genom minskad negativ påverkan och ökat positivt bidrag. Bolagets mål ska vara relevanta för bolagets verksamhet och i största möjliga mån vetenskapligt baserade.

Sociala frågor

Bolaget ska agera föredömligt genom att erbjuda en sund och säker arbetsmiljö, goda och anständiga arbetsvillkor samt respektera mänskliga rättigheter, inklusive barns rättigheter. Bolaget ska vara ett föredöme i jämlikhets- och jämställdhetsarbetet. Bolaget ska arbeta för en inkluderande företagskultur präglad av mångsidighet och bredd avseende kompetens, erfarenheter och bakgrund.

Bolaget ska agera föredömligt vid inköp i syfte att främja en hållbar utveckling samt aktivt motverka korruption och arbetslivskriminalitet. Bolaget ska när det är behövt ställa arbetsrättsliga krav på leverantörer. Leverantörens anställda och underleverantörer som direkt deltar i den avtalade leveransen ska tillförsäkras villkor enligt kollektivavtal eller de lägsta nivåer som följer av centralt kollektivavtal, eller, om svensk arbetsrätt inte är tillämplig, villkor i enlighet med ILO:s kärnkonventioner.

Ansvarsfullt företagande

Bolaget ska ha en god affärsetik och ett aktivt och systematiskt riskbaserat regelefterlevnadsarbete. Bolaget ska agera föredömligt och ansvarsfullt med beaktande av bland annat tillämpliga regelverk om konkurrensrätt, motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism, sanktioner, integritet och dataskydd, förebyggande av korruption och andra oegentligheter samt intressekonflikter.

Bolaget ska hantera förbindelser med samarbetspartners, kunder och leverantörer på ett ansvarsfullt sätt, exempelvis avseende betalningstider. Bolaget ska vidare agera ansvarsfullt inom skatteområdet och i samband med lobbyverksamhet.

4. Bolag med statligt ägande har långsiktiga ambitioner och god omställningsförmåga

Utgångspunkter

Bolaget ska inom ramen för sitt uppdrag tillgodose föränderliga behov hos kunder och marknader. Bolagets styrelse och ledning ska säkerställa att bolaget har den kompetens, innovationskraft och förändringsförmåga som gör bolaget relevant, effektivt och livskraftigt, såväl i dag som i framtiden.

Omvärldsanalys

Ett långsiktigt och hållbart värdeskapande förutsätter att bolaget beaktar och hanterar för verksamheten väsentliga omvärldsaspekter och intar ett strategiskt förhållningssätt till dessa. Omvärldsanalysen ska omfatta utvecklingen inom den egna sektorn och i andra sektorer, både i Sverige och globalt. Analysen ska vidare beakta utvecklingen på de marknader där bolaget verkar, hållbarhetsfrågor, säkerhetsaspekter, teknisk utveckling och nya förmågor som bolaget behöver.

Långsiktighet

Baserat på omvärldsanalysen förväntas styrelsen i sitt strategiarbete konkretisera en långsiktig riktning för bolaget som utifrån tillgänglig information främjar hållbart värdeskapande över tid.

Proaktiv utveckling och omställning

Bolaget ska agera proaktivt för att förstå och kunna möta både gradvisa och oförutsedda förändringar och därmed vara relevant vid varje given tidpunkt. Det innebär bland annat att bolaget ska nyttja den tekniska utvecklingen och beakta de möjligheter och risker som den digitala transformationen innebär.

Bolaget ska fånga affärsmöjligheter, utveckla affärsmodeller och driva den utveckling som behövs för att säkra kort- och långsiktigt hållbart värdeskapande. Genom kontinuerlig utveckling kan kundupplevelser, tjänster och produkter förbättras, samtidigt som bolagets effektivitet och produktivitet ökar. Bolaget ska framtidssäkra sin verksamhet genom att utveckla nya förmågor, vidta strategiska åtgärder och göra investeringar i syfte att forma bolagets framtid och dess förmåga att skapa värde.

Styrelsen ska genom att besluta om nödvändiga strategier eller planer tillse att bolaget i rätt takt gör de investeringar och främjar den innovation som krävs för att trygga en effektiv och uthållig verksamhet.

Strukturerad riskhantering

En ansvarsfull förvaltning av bolagets angelägenheter förutsätter att verksamheten bedrivs och investeringar sker utifrån ett väl avvägt risktagande i en omvärld i snabb förändring. Ett strukturerat förhållningssätt till risk är avgörande för ett långsiktigt hållbart värdeskapande.

5. Bolag med statligt ägande präglas av säkerhetsmedvetenhet och bidrar till landets beredskap för kris och krig

Utgångspunkter

Vid fredstida kriser liksom vid höjd beredskap och ytterst krig är många delar av samhället beroende av tjänster och resurser från bolag med statligt ägande. Likaså kan bolag med statligt ägande ha en roll i uppbyggnaden av totalförsvarets förmåga. Bolaget ska bidra till att på marknadsmässiga villkor effektivt stärka det svenska totalförsvaret.

Skydd av tillgångar

Bolaget ska verka för att skydda sina tillgångar och sin verksamhet vid fredstida kriser liksom vid höjd beredskap och ytterst krig. Bolaget ska bedriva ett systematiskt och riskbaserat säkerhetsarbete. Skyddsvärda tillgångar ska identifieras och säkras mot till exempel extremväder, cyberangrepp, intrång, spioneri och sabotage samt haverier till följd av ström-, internet- eller personalbortfall med mera.

Kontinuitetsplanering

Bolaget ska, i samråd med ansvariga myndigheter, identifiera samhällskritiska delar av verksamheten och analysera behovet av att upprätthålla dessa under störda förhållanden, fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Bolaget ska säkerställa och vidmakthålla en god kontinuitetsplanering. Utifrån bolagets roll i totalförsvaret ska planeringen inkludera krigsplanering och krigsorganisation. Relevanta övningar ska genomföras regelbundet.

Bolaget ska agera som gott exempel för övriga näringslivet gällande åtgärder som på marknadsmässiga villkor beaktar totalförsvarets behov. Genom att på affärsmässig grund identifiera områden där bolaget har förmåga att vara en relevant leverantör eller partner till totalförsvaret bidrar bolaget till landets beredskap för kris och krig.

6. Bolag med statligt ägande betalar rimliga och väl avvägda ersättningar

Utgångspunkter

Bolaget ska betala ersättningar som är konkurrenskraftiga, takbestämda och väl avvägda samt bidrar till en god etik och företagskultur. Ersättningarna, inklusive förmåner, ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet.

Ersättning till ledande befattningshavare Inledning och tillämpning

Detta avsnitt ska gälla för lön, förmåner och andra ersättningar och anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Med ledande befattningshavare avses verkställande direktör, vice verkställande direktör och andra personer i bolagsledningen. För bolag som är moderbolag i en koncern avses koncernledningen samt eventuella andra personer som bolaget betraktar som ledningspersoner.

Bolag med statligt ägande får som utgångspunkt inte avvika från detta avsnitt. Om det i ett enskilt

fall finns särskilda skäl som motiverar en avvikelse, och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen och hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft, ska bolaget lämna en tydlig motivering till avvikelsen i bolagets ersättningsrapport. Denna möjlighet till avvikelse ska dock tillämpas mycket restriktivt.

Bolag med statligt ägande ska tillämpa aktiebolagslagens och årsredovisningslagens (1995:1554) regler för publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige när det gäller riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, revisorsyttrande avseende tillämpningen av gällande riktlinjer och upprättande av ersättningsrapport. Bolagets riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare ska följa eller hänvisa till ersättningsprinciperna i detta avsnitt. Ersättningsrapporten ska vidare inkludera en redogörelse för hur detta avsnitt har tillämpats.

Sedan tidigare ingångna avtal med ledande befattningshavare som strider mot det som framgår av detta avsnitt bör omförhandlas.

Ersättningsformer

Ersättningen till ledande befattningshavare får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, pensionsförmåner, avgångsvederlag och övriga förmåner. Med pensionsförmån avses ålderspension, premiefrielse och efterlevandepension. Övriga förmåner avser olika former av ersättning för arbete som ges utöver lön, exempelvis bil- och bostadsförmån och andra skattepliktiga förmåner.

Rörlig lön ska inte ges till ledande befattningshavare. Med rörlig lön avses exempelvis incitamentsprogram, gratifikation, ersättning från vinstandelsstiftelser, bonus, provisionslön och liknande ersättningar.

Pensionsförmåner

Pensionsförmåner ska vara avgiftsbestämda, såvida inte den ledande befattningshavaren omfattas av förmånsbestämd pension enligt tvingande kollektivavtalsbestämmelser. Pensionspremierna (inklusive ålderspension, premiefrielse och efterlevandepension) för avgiftsbestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen. I anställningsavtal ingångna efter 1 maj 2025 ska pensionsåldern följa riktåldern för pension. Om löneväxling erbjuds för att förstärka pensionsförmåner ska denna vara kostnadsneutral för bolaget.

Beträffande anställningsförhållanden som omfattas av andra regler än svenska får, såvitt avser pensionsförmåner, nödvändiga anpassningar göras för att följa tvingande lokala regler eller etablerad lokal praxis. Vid utformningen av anpassningarna ska vad som anges ovan så långt möjligt beaktas.

Sjukförsäkring

Ersättning vid arbetsoförmåga på grund av sjukdom ska följa villkor om sjuklön och sjukpension i tillämpligt kollektivavtal eller, om bolaget inte har kollektivavtal, motsvara nivåer som gäller enligt kollektivavtal som tillämpas i branschen. Eventuell utökning av en kollektiv sjukförsäkring över den lönenivå som täcks av kollektivavtal ska motsvara marknadspraxis.

Upphörande av anställning

Vid uppsägning från bolagets sida ska uppsägningsperioden inte överstiga 6 månader. Avgångsvederlag får lämnas med högst 12 månadslöner. I anställningsavtal som ingicks före den 1 januari 2017 får

avgångsvederlag uppgå till högst 18 månadslöner. Avgångsvederlaget ska betalas ut månadsvis och endast utgöras av den fasta månadslönen utan tillägg för pensionsförmåner eller övriga förmåner. Avgångsvederlag betalas som längst ut till avtalad pensionsålder och aldrig längre än till den vid var tid gällande riktåldern för pension. Vid ny anställning, annat tillkommande avlönat uppdrag eller vid inkomst från näringsverksamhet ska avgångsvederlaget reduceras med ett belopp som motsvarar den nya inkomsten för den period som avgångsvederlaget avser.

Vid uppsägning från den anställdes sida ska inget avgångsvederlag utgå.

Ersättning till övriga medarbetare

Den totala ersättningen till övriga anställda i bolaget och koncernen ska präglas av måttfullhet, vara rimlig och väl avvägd. Ersättningarna ska vara konkurrenskraftiga men inte löneledande i förhållande till jämförbara företag.

Arvoden och ersättningar till styrelseledamöter

Styrelseledamöter ska få ersättning för den arbetsinsats och det ansvar som styrelseuppdraget innebär. Arvodena ska vara marknadsmässiga, men inte marknadsledande. Styrelseordförandes, eventuell vice styrelseordförandes och övriga ledamöters arvoden beslutas av bolagsstämman. Även arvoden till styrelseledamöter som arbetar i av styrelsen inrättade utskott ska beslutas på bolagsstämma. För att sådant arvode ska utgå ska arbetet i utskottet vara av betydande omfattning. Till anställda i Regeringskansliet som är styrelseledamöter i bolag med statligt ägande samt till arbetstagarrepresentanter ska som huvudregel inget styrelse- eller utskottsarvode utgå. Styrelsearvode ska som huvudregel inte utgå för styrelseuppdrag i helägda dotterbolag.

Om styrelseledamot undantagsvis ska erhålla ersättning utöver arvode beslutat av bolagsstämman, för konsulttjänster som utförs på uppdrag av bolaget, ska sådant konsultarvode vara marknadsmässigt och regleras i ett skriftligt avtal. Arvodet får för respektive styrelseledamot inte överstiga den årliga ersättningen för styrelseuppdraget. Motsvarande ska gälla för tjänster som utförs av styrelseledamot genom bolag. Möjligheten att betala ut sådant arvode ska även framgå av bolagets ersättningsriktlinjer.

7. Bolag med statligt ägande agerar transparent i förhållande till sina intressenter

Utgångspunkter

Bolaget ska verka för en god och öppen dialog med intressenter. Proaktiv, tillförlitlig och balanserad kommunikation bidrar till att bolaget åtnjuter allmänhetens förtroende. God transparens ger bolagets intressenter tillräcklig information för att de ska kunna fatta välgrundade beslut.

Detta avsnitt gäller för bolagets externa redovisning och informationsgivning. Om bolaget är moderbolag i en koncern ska det som anges här tillämpas på koncernnivå.

Bolaget kan göra avvikelser från detta avsnitt om en tydlig motivering till avvikelserna lämnas i bolagets årsredovisning. Inför beslut om eventuella avvikelser ska bolaget göra en bedömning av intressenters behov av information.

Regelverk och transparens

Bolagets externa rapporter ska som huvudregel vara lika transparenta som de från publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige. Bolagets externa redovisning ska därför presenteras i enlighet med följande regelverk:

- de regler i årsredovisningslagen som gäller för publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige,
- de regler om bolagsstyrningsrapport och hållbarhetsrapport som gäller för bolag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad,
- tillämpliga delar av Nasdaq Stockholms regelverk för emittenter om årsredovisningar, delårsrapporter och bokslutskommunikéer, samt
- Svensk kod för bolagsstyrning.

Vissa bolag med statligt ägande omfattas dessutom av särskilda redovisningsregler, exempelvis på grund av att de tar emot medel från staten, bedriver

verksamhet inom vissa branscher eller är monopol-företag som även bedriver konkurrensutsatt verksamhet. Sådan redovisning ska ske öppet, i enlighet med gällande lagstiftning och publiceras på bolagets webbplats.

Årsredovisning

Bolaget ska upprätta sin externredovisning med tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IFRS) på motsvarande sätt och med beaktande av samma krav som publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige.

Årsredovisningen ska innehålla en redogörelse för mål och måloppfyllelse avseende bolagets strategiska mål för hållbart värdeskapande, inklusive ekonomiska mål. Motsvarande redogörelse ska, i förekommande fall, även lämnas för bolagets uppdragsmål.

Tidpunkter för publicering av rapporter

Bolagets externa rapporter ska utöver vad som följer av lag publiceras på bolagets webbplats. Årlig rapportering ska publiceras senast tre månader efter räkenskapsårets utgång och delårsrapporter i enlighet med Nasdaq Stockholms regelverk för emittenter.

Alla redovisningshandlingar inklusive revisionsberättelser ska finnas tillgängliga på bolagets webbplats under minst tio år.

Rapporten är producerad av Finansdepartementet.

Omslagsfoto: Fredrik Sandberg/TT

Foton: Peter Melander/Maskot/TT sid 4; Folio sid 6, 12; Johnér sid 8; AI-genererad bild/Regeringskansliet sid 10; Magnus Liljegren/Regeringskansliet sid 11, Crelle sid 14.

Tryck: Elanders, 2025

Artikelnummer: Fi2025.01

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se